

Rilke - Empresyonist Portresi - Paula Modersohn Becker

*

Reiner Maria Rilke (1875-1926), Yirminci Yüzyıl Batı Şiiri'nin en büyük temsilcilerindendir. Doğum yeri olan **Prag** kenti, o zamanki **Avusturya-Macaristan İmparatorluğu**'nun sınırları içerisindeydi. Orta Avrupa'nın kozmopolit kültürünün doruk noktasına vardığı bir dönemde yetişen Rilke tüm yaşamını „*şirde şiri aramak*“ uğraşısıyla geçirmiştir. Annesinin hırslı ve kaprisli olması ruhsal gelişimini olumsuz etkiledi. Şiirlerinde annesine serzenişlerde bulundu çoklukla. Çünkü küçükken annesi onu, altı yaşına dek, bir kız gibi giydirmiş, onu bir kız çocuğu gibi büyütüştür. Böylece zayıf - ince ruhlu - duygusal bir kişi oldu, yazık ki, René... çünkü gerçek adı bu. Sonra asker eğitimi gördü. 10-15 yaşları arasındaki günlerini hiç sevmezdi. Ama bu günleri yaşaması gerekiyor olmalıydı, belki de sonra patlamak için o momentum dolu yıllarında...

1899-1900 yıllarında **Lou Salome** ile birlikte Rusya'ya yaptığı iki yolculuk ve orada **Tolstoy**'la tanışması bu arayışta önemli bir yer tutar. Paris'te **Rodin** ve **Cézanne** ile kurduğu dostluk keza duygu dünyasını zenginleştirir. Yine **Hölderlin**'le tanışması ve *Alman İdealizmi* Rilke'nin şiirlerini besleyen güçlü damarlardır.

Stefan Zweig, 1936 yılında Londra'da, Rilke üzerine verdiği bir konferansta şairi şöyle betimler: „Zamanımızın zengin ve başarılı şairlerinden hiçbiri, kendini hiçbir yere bağlamayan Rilke kadar özgür değildi. Onun ne alışkanlıkları, ne adresi ve ne de aslında bir vatanı vardı; İtalya'da, Fransa'da ya da Avusturya'da aynı rahatlıkla yaşayabiliyordu ve nerede olduğu hiçbir zaman bilinmezdi. Onunla karşılaşmak, her zaman bir raslantıya bağlıydı...“ Yapıtları ise şunlardır: **Roman**: Malte Laurids Brigge'nin Notları (*Die Aufzeichnungen des Malte Laurids Brigge*, 1910) / **Şiir Kitapları**: Yaşam ve Şiirler (*Leben und Lieder*, 1894); Erken Şiirler (*Die frühen Gedichte*, 1902); Görüntüler Kitabı (*Buch der Bilder*, 1902); (Dua) Saatler(i) Kitabı (*Das Stundenbuch*, 1905); Yeni Şiirler (*Neue Gedichte*, 1907); Duino Ağıtları (*Duineser Elegien*, 1923); Orpheus'a Soneler (*Sonetten an Orpheus*, 1923) / **Denemeleri**: *Auguste Rodin* (1903).

=====

Ich fürchte mich so vor der Menschen Wort

Ich fürchte mich so vor der Menschen Wort
Sie sprechen alles so deutlich aus:
Und dieses heißt Hund und jenes heißt Haus,
und hier ist Beginn und das Ende ist dort.

Mich bangt auch ihr Sinn, ihr Spiel mit dem Spott,
sie wissen alles, was wird und war;
kein Berg ist ihnen mehr wunderbar;
ihr Garten und Gut grenzt grade an Gott.
Ich fürchte mich so vor der Menschen Wort.

Ich will immer warnen und wehren: Bleibt fern.
Die Dinge singen hör ich so gern.
Ihr rührt sie an: sie sind starr und stumm.
Ihr bringt mir alle die Dinge um.

yazan: **Rainer Maria Rilke**

İnsanların sözü korku verir bana

İnsanların sözü korku verir bana
Onlar her gerçeği apaçık deyiverir:
Şunun adı köpek, şunun adı evdir,
şurda başlar, şurda erer sona.

Ürkütür beni söylemleri, şakaları,
her şeyi bilirler, ne nedir - ne olacak;
hiçbir dağ bulunmaz onları şaşırtacak;
bağları bahçeleri de Tanrıyla sınırlı.
Korku verir bana konuşmaları.

Tüm öldürürsünüz ne varsa içimde.
Eşyalar mırıldanırken ben dinlerim zevkle,
siz ki el sürünce: tümü kalır suskun.
İsterim koruyup uyarmak sizi: Uzak durun!

Almancadan çeviren: **A. Cengiz Bükler**

=====